

Motion till riksdagen 2021/22:2530

av Adam Marttinen m.fl. (SD)

En effektiv lag om särskild utlänningskontroll

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den fakultativa delen av 1 § i lagen (1991:582) om särskild utlänningskontroll ska vara tvingande och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om överförandet av beslutanderätt enligt lagen (1991:582) om särskild utlänningskontroll från Migrationsverket till Säkerhetspolisen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvisningar enligt lagen om särskild utlänningskontroll ska ske på livstid och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillfälliga besök enligt lagen om särskild utlänningskontroll och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den fakultativa delen av 8 § i lagen (1991:582) om särskild utlänningskontroll ska vara tvingande och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att synnerliga skäl för personer under 18 år enligt 8 § i lagen (1991:582) om särskild utlänningskontroll ska utgå och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avhjälpanget av verkställighetshinder och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ytterligare restriktioner vid verkställighetshinder och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straff för brott enligt lagen (1991:582) om särskild utlänningskontroll och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om registrering av personuppgifter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Lagen om särskild utlänningskontroll utgör regelverket som hanterar kvalificerade säkerhetshot. Den årliga redogörelsen, liksom rapporter och uttalanden från Säkerhetspolisen, visar att lagen används, om än i ringa omfattning och med otillräcklig effekt.

Under senare tid har islamism, radikalism och extremism vuxit sig starkare i Sverige, vilket avspeglas i den ökning av ärenden de årliga skrivelserna redogör för. Dokumentationen noterar dock enkom antal gånger lagen i sig tillämpats, inte hur många säkerhetshot som faktiskt utvisats med hjälp av lagstiftningen. Det förekommer exempelvis en rad exempel med extremistiska imamer som Säkerhetspolisen försökt utvisa med hjälp av lagen. Dessa verkställdes ej. Säkerhetspolisen hemställde 2017 till regeringen om att lagen skulle revideras och flertalet luckor skulle täppas till. Ärendet har nu beretts i fyra år, vilket tyvärr är symptomatiskt gällande regeringens behandling av lagändringar gällande terrorism. Det är angeläget att regeringen nu lägger fram de förslag som utredningen resulterat i och vidtar de åtgärder riksdagen har tillkännagivit. Utöver detta finns en rad åtgärder som behöver komplettera den utredning som nu bereds inom Regeringskansliet.

Tvingande tillämpning

Formuleringen i 1 § bör skärpas. Istället för en fakultativ bestämmelse ska bestämmelsen vara tvingande. Utlänningar som utgör säkerhetshot skall utvisas då rekvisiten för detta uppfylls.

Säkerhetspolisen som beslutande instans

Idag är det Migrationsverket som äger frågan om utvisning enligt denna lag, vilket framgår av 2 §. Dessa ärenden handlar dock om rikets säkerhet och terrorism varför vi anser att det är Säkerhetspolisen som ska äga frågan och därmed meddela beslut om utvisning. Migrationsverket ska ges rätt att yttra sig.

Eftersom vi anser att det är Säkerhetspolisen som ska äga frågan om utvisning enligt denna lag, samtidigt som Säkerhetspolisens bedömning ska väga tyngre än Migrationsverkets, ska ett beslut enligt 9 § inte kunna omprövas av Migrationsverket. Det är migrationsdomstolarna som bör överpröva ett sådant beslut.

Utvisning på livstid

All utvisning med stöd av lagen ska medföra ett livstidsförbud mot att återvända till Sverige. 4 § bör därmed ändras i enlighet med detta. Tidsbegränsade återreseförbud bör inte användas i dessa fall.

Tillfälliga vistelser i Sverige

Det är vidare mycket tveksamt om möjligheten att erhålla ett tillstånd för ett kort besök bör kvarstå. Enligt utredningens förslag bör den göra detta, avhängigt ett sådant beslut från regeringen. Det kan förvisso, som utredningen påpekar, vara i svenskt intresse att ett sådant kortare tillstånd beviljas, men detta bör tillämpas restriktivt. De exemplifier-

ande förutsättningar utredningen nämner bör omprövas i linje med förutsättningen att det är Sveriges intresse ett sådant beslut grundar sig på.

Förvar skall alltid tillämpas

Förvar ska gälla som huvudregel för samtliga som dömts till utvisning med stöd av lagen medan de inväntar verkställighet. Detta bör vara den naturliga gången eftersom personerna handhas enligt denna lag just för att de anses utgöra en risk mot rikets säkerhet eller kan befaras medverka vid terroristbrott. De ska alltså inte ha möjlighet att röra sig i samhället utan ska sitta inlåsta till dess att utvisningen kan verkställas.

I viss mån kan det förutses att regleringen av förvar ändras i och med den lämnade utredningen, och i den förhoppningsvis snart kommande propositionen, men det finns utifrån utredningen skäl att utreda ytterligare möjlighet att ta kvalificerade säkerhetsärenden i förvar. Utredningen föreslår bl.a. som grund för förvar en framåtsyftande bedömning av risk för brottslighet. Det torde presumtivt anses att de personer som omfattas av lagen om särskild utlänningskontroll utgör sådana hot mot samhället att de bör hållas i förvar i den mån som är möjligt.

Avhjälpan av verkställighetshinder

Lagen gör också gällande att utläningar inte får utvisas med stöd av lagen om det finns verkställighetshinder såsom risk för tortyr eller dödsstraff i landet dit personen ska utvisas. Detta bör förändras, exempelvis med avtal om garantier gällande dessa verkställighetshinder, och regeringen ska återkomma med ett förslag som möjliggör utvisning i dessa fall. Personer som dömts till utvisning skall i första hand utvisas till sitt ursprungsland. I andra hand, om det föreligger verkställighetshinder och avtal om detta inte kunnat genomföras, skall regeringen upprätta avtal med tredjeland dit personer kan utvisas med stöd av lagen. I sista hand ska personerna hållas i förvar tills de antingen kan utvisas eller, under polisens översyn, självmant lämnar landet, vilket de kan göra när som helst så länge de inte avtjänar något straff.

Ytterligare restriktioner vid verkställighetshinder

Det rör restriktioner i de fall utvisningen på grund av verkställighetshinder inte kan genomföras. Detta kan handla om ytterligare inskränkningar i rörelsefriheten, exempelvis kommunarrest och elektronisk övervakning. Riksdagen riktade i maj 2020 ett tillkännagivande om att utreda ytterligare åtgärder som kan vidtas i dessa fall. Det är angeläget att regeringen snarast tillsätter en sådan utredning.

Skärpta straff

Straffen enligt 23 och 24 §§ bör skärpas. Det är ett mycket allvarligt säkerhetshot vi talar om och straffen bör därmed också höjas, både för den utvisade och för personer som hjälper dessa individer att komma in eller uppehålla sig i landet. Miniminivå bör vara ett års fängelse och maxnivån bör höjas i enlighet med detta, exempelvis till tre år.

Vidare ska undantaget i 24 §, där det stadgas att tidigare utvisad utläning ska undgå straff om denne har återvänt till Sverige på grund av förföljelse trots att denne tidigare

utvisats, också bort. Har utlänningen fått ett utvisningsbeslut ska denne också straffas om personen i fråga uppehåller sig i Sverige. Att ge detta undantag när det finns hundratals andra länder att söka sig till är inte rimligt.

Registrering av personuppgifter

De som döms till utvisning med stöd av lagen ska slutligen också registrera sina fingeravtryck, sitt DNA och foto i en databas mot vilken samtliga som i Sverige söker uppehållstillstånd, medborgarskap, asyl eller annat ska kontrolleras. Detta är viktigt för att kunna kontrollera att tidigare utvisningsdömda som hotar landet inte ska kunna komma hit under falska identiteter.

Adam Marttinen (SD)

Katja Nyberg (SD)

Bo Broman (SD)

Ebba Hermansson (SD)